

PETROL-İŞ'İN KURULUŞ DÖNEMİNE İLİŞKİN BELGELER (1951-1954)

8 Temmuz 2021

Yıldırım Koç

Petrol-İş Sendikası 11 Eylül 1950 günü İstanbul Akaryakıt İşçileri Sendikası adıyla kuruldu. Kuruluşunda yaptığı başvuru ve 30 Aralık 1951 günü yapacağı ikinci genel kurula ilişkin bildirim ekte yer almaktadır. Ayrıca İstanbul Akaryakıt İşçileri Sendikası'nın 26 Aralık 1954 günü yapılan 6. Genel Kurul tutanağının ilk iki sayfası da verilmektedir.

O yıllardaki sendikal toplantılar konusunda bir fikir vereceği düşüncesiyle, 26 Aralık 1954 günlü genel kurul tutanağında yer alan bazı bölümleri aktaracağım.

Genel Kurul tutanağına göre, Sendika'nın Genel Başkanı Ziya Hepbir'in oğlunun ismi, genel kurul kararıyla konmuş. "Ziya Hepbir'in yeni doğan oğluna (Akar) ismi konulması hk. taktır (sözcük okunmuyor, YK). Alkışlarla çocuğun ismi ittifakla (Akar) konmasına karar verildi." (s.1) Ziya Hepbir 2012 yılı Haziran ayının ilk günlerinde vefat etti. Cenaze töreninde oğlu Çetin Akar Hepbir de vardı.

Bu dönemde benzeri bir olay, Türk-İş'in 1952 yılı Eylül ayında toplanan Birinci Genel Kurulu'nda da yaşandı. İstanbul İşçi Sendikaları Birliği yönetim kurulu üyesi Rahim Mumcular'ın genel kurul sırasında bir oğlu oldu. Gelen telgraf genel kurulda okundu. Bunun üzerine genel kurul delegelerinden biri, yeni doğan bebeğin adının "Türkîş" olmasını önerdi. Öneri genel kurulda kabul edildi ve çocuğun adı Türkîş Mumcular olarak kaydedildi.

İstanbul Akaryakıt İşçileri Sendikası'nın 1954 yılı Aralık ayındaki genel kurulunun açılışı ilginçtir.

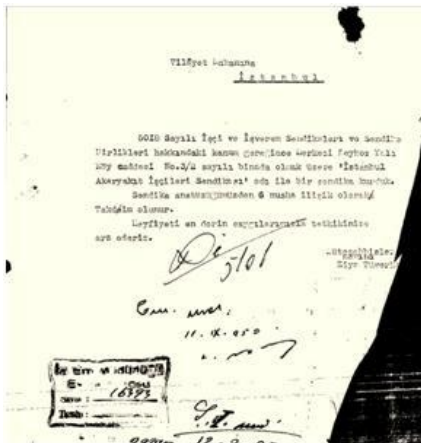
"Bayrak ve flamaların geçidinden sonra Başkan Ziya Hepbir Atatürk'ün ve şehitlerin ruhlarını tazim için üç dakikalık bir sükûtu müteakip merkez için yaptırılan flamayı kongreye vererek; Arkadaşlar, memleketimizin yükselmesi işverenlerimizin ve işçi arkadaşlarımızın menfaatları için kanunlar muvacehesinde çalıştık. Bizden sonra gelecek arkadaşların da bizlerden iyi çalışacaklarına eminiz. Yaptırdığımız sendika flamasını sizlere sunarken bunun arkasında iki bin işçi ve ailelerinin bulunduğu hatırlanarak temiz çalışmalarda bulunulacağına kaniyiz, diyerek flamayı kongreye arz etti. "

Divan Başkanlığına Nuri Beşer seçildi.

Kongrede söz alan bir delege grev hakkına şöyle karşı çıktı: "Grev faydalı mıdır, değil midir. Bu hususta malumat vereceğim. Batum'da fabrikam vardı. O zamanlar grevler yapılırdı. Rusya'yı grevlerle yıktık. Fakat şimdi Rusya'da grevler yasaktır. Yaptırmıyorlar. Memleketimizde işverenlerle işçiler el ele çalışmalı, o zaman bütün dertler halledilir. Haklar sendika yolu ile halledilmeli. Grevler yıkıcı olur."

Ziya Hepbir, yapılan konuşmaları yanıtlarken, grev hakkında dile getirilen bu görüşe şöyle karşı çıktı:

"Grev yıkıcı değildir. Biz bunu yerinde kullanacağız. Biz işverenleri yıkmak için değil yapmak için grev kanununu istiyoruz. Biz Türk işçileri artık olgunluğumuzu bulduk. Bizler istemekte daima kanunlarımızın ve insani prensipleri göz önünde tutarak efendiliğimizi elden bırakmıyoruz."

Petrol-İş'in Kuruluş Bildirimi (1951)

Genel Kurul bildirimi

